

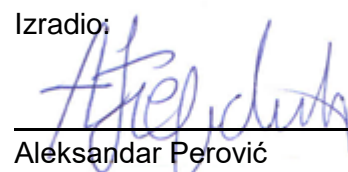
NEPRISTRASNOST

Dokument	JC.P-11-01
Izdanje	5
Strana	1 od 8

NEPRISTRASNOST

JC.P-11-01

Izradio:

Aleksandar Perović

Odobrio:
Direktor

Miličko Vuković

Bar, mart 2017. godine
Izdanje br. 5

	NEPRISTRASNOST	Dokument	JC.P-11-01
		Izdanje	5
		Strana	2 od 8

S A D R Ž A J

1. PREDMET I PODRUČJE PRIMENE	3
2. DEFINICIJE I SKRAĆENICE	3
2.1. Definicije.....	3
2.2. Skraćenice.....	3
3. REFERENTNA DOKUMENTA	3
4. OPIS POSTUPKA	3
4.1. Osnova i principi nepristrasnosti.....	3
4.2. Opšti zahtevi u vezi sa nepristrasnošću.....	4
4.3. Upravljanje nepristrasnošću.....	6
5. ZAPISI	7
6. PRILOZI.....	8

	NEPRISTRASNOST	Dokument	JC.P-11-01
		Izdanje	5
		Strana	3 od 8

1. PREDMET I PODRUČJE PRIMENE

Ova procedura definiše osnovne elemente, principe i zahteve u vezi sa nepristrasnošću u organizaciji JUGOINSPEKT CONTROL – Poslovna jedinica za sertifikaciju (u daljem tekstu PJ Sertifikacija). Takođe, ovom procedurom je utvrđen postupak identifikacije, procene uticaja i uspostavljanja mera za eliminaciju ili smanjivanje na najmanju meru mogućih pretnji po nepristrasnost, kao i analizu i verifikaciju rezultata uspostavljenih mera. Utvrđen je i način za preispitivanje svakog preostalog rizika kako bi se procenilo da li je on na nivou prihvatljivog rizika.

Proceduru primenjuju svi zaposleni u PJ Sertifikacija i svi spoljni saradnici koji učestvuju u aktivnostima proveravanja i sertifikacije.

2. DEFINICIJE I SKRAĆENICE

2.1. Definicije

Nepriistrasnost - Stvarna i opažena prisutnost postojanja objektivnosti. Objektivnost podrazumeva da ne postoje sukobi interesa ili da su rešeni tako da ne mogu negativno da utiču na naredne aktivnosti sertifikacionog tela. Nepriistrasnost karakterišu neki od narednih elemenata: nezavisnost, neutralnost, poštenje, otvorenost uma, ujednačen pristup, nepostojanje veze, balansiranost, oslobođenost od sukoba interesa, doslednost, nepostojanje predrasuda.

2.2. Skraćenice

ES – Etički savet;

SK – Sertifikacione komisije;

3. REFERENTNA DOKUMENTA

Najnovija izdanja sledećih dokumenata sadrže odredbe koje čine i odredbe ove procedure.

- Poslovnik o kvalitetu PJ Sertifikacija i druge procedure i uputstva navedena u Prilogu Poslovnika o kvalitetu PJ Sertifikacija.
- *Prikaz procesa* PJ Sertifikacija
- ISO 17021
- ISO 17001
- ISO 17021-1:2015
- ISO 17001:2011

4. OPIS POSTUPKA

4.1. Osnovni elementi i principi nepristrasnosti

Nepriistrasnost se sastoji iz nekoliko komponenti koje predstavljaju osnovu za sprovođenje aktivnosti proveravanja i sertifikacije:

	NEPRISTRASNOST	Dokument	JC.P-11-01
		Izdanje	5
		Strana	4 od 8

- sprovođenje aktivnosti proveravanja i sertifikacije na objektivan način, bez odstupanja i pravljenja izuzetaka;
- identifikovanje postojećih i potencijalnih sukoba interesa i upravljanje njima tako da se obezbedi objektivnost;
- nezavisnost osoblja i sertifikacionog tela u celini u odnosu na svaku organizaciju ili pojedinca koji imaju interes u vezi sa rezultatima aktivnosti proveravanja i sertifikacije;
- postojanje svesti o zakonskoj i svakoj drugoj odgovornosti u vezi sa sprovođenjem aktivnosti proveravanja, donošenja odluke o sertifikaciji i izdavanja dokumenata sertifikacije.

Tokom sprovođenja aktivnosti proveravanja i sertifikacije značajno je biti objektivan, identifikovati, izbegavati, ublažavati i upravljati sukobima interesa, kao i obezbeđivati nezavisnost u cilju povećanja stepena poverenja i vrednosti koje ove aktivnosti imaju na tržištu.

Pretnje po nepristrasnost mogu da budu posledica odstupanja koja potiču od:

- sopstvenog interesa (npr. strah od gubljenja klijenta, ili strah od gubitka posla do te mere da to ozbiljno utiče na sprovođenje aktivnosti proveravanja i sertifikacije);
- preispitivanja svog rada (sprovođenje aktivnosti proveravanja u kome sertifikaciono telo procenjuje rezultate drugih usluga koje je već pružilo, npr. konsultantskih usluga);
- zastupanja (npr. sertifikaciono telo ili njegovo osoblje koje u postupku rešavanja prigovora ili sudskom sporu zastupaju interese određene organizacije, koja je istovremeno i korisnik usluge);
- bliskosti, (npr. pretnje koje potiču iz razloga što je telo njegovo osoblje previše blisko ili previše veruje klijentu umesto da traži dokaze o usaglašenosti);
- zastrašivanja (npr. na odstupanje od objektivnog postupanja sertifikacionog tela ili osoblja mogu da utiču pretnje ili strah od klijenta ili neke druge zainteresovane strane);
- konkurentnosti (npr. između proveravane organizacije i eksterno angažovanog proveravača).

4.2. Opšti zahtevi u vezi sa nepristrasnošću

Sertifikaciono telo je odgovorno za nepristrasnost svojih aktivnosti proveravanja i sertifikacije koje sprovodi i ne sme da dozvoli da komercijalni, finansijski ili drugi pritisci kompromituju nepristrasnost. Najviše rukovodstvo mora da demonstrira posvećenost nepristrasnosti.

PJ Sertifikacija sprovodi *Politiku nepristrasnosti* kojom iskazuje razumevanje značaja i posvećenost primeni principa i ispunjavanju zahteva u vezi sa nepristrasnošću u izvršavanju svojih aktivnosti sertifikacije sistema menadžmenta. *Politika nepristrasnosti* predstavlja javno dostupan dokument.

Postupak identifikacije pretnji po nepristrasnost i procene njihovih uticaja u PJ Sertifikaciji se odvija kontinualno, prilikom svake izmene koja može da utiče na nepristrasnost. Ukoliko se identifikuje pretnja po nepristrasnost, ona se i dokumentuje u okviru tabele *Identifikacija i analiza pretnji po nepristrasnosti* sa ciljem da se pretnja kroz odgovarajuću analizu i mere eliminiše ili svede na najmanju moguću meru, a svaki preostali rizik se dokumentuje.

	NEPRISTRASNOST	Dokument	JC.P-11-01
		Izdanje	5
		Strana	5 od 8

Međusobna povezanost predstavlja neprihvatljivu pretnju po nepristrasnost (kao što je slučaj kada ogranak u potpunom vlasništvu sertifikacionog tela zahteva sertifikaciju od svoje matične organizacije), tada sertifikacije ne sme da se obavlja.

Usluge koje predstavljaju neprihvatljiv rizik za nepristrasnost (npr. obavljanje konsultantskih usluga za sistem menadžmenta, sprovođenje internih provera kod svojih sertifikovanih klijenata) ne smeju da se nude niti da se prezentuju, eksplicitno ili implicitno, zajedno sa aktivnostima proveravanja i sertifikacije sertifikacionog tela.

PJ Sertifikacija ne nudi niti pruža konsultantske usluge za sistem menadžmenta.

PJ Sertifikacija ne nudi niti pruža usluge sprovođenja internih provera kod svojih sertifikovanih klijenata.

Ugovori o proveravanju i sertifikaciji moraju da uzmu u obzir odgovornosti potpisnika u vezi sa nepristrasnošću.

PJ Sertifikacija ne koristi za provere autsors organizacije koje pružaju konsultantske usluge za sistem menadžmenta iz razloga jer to predstavlja neprihvatljivu pretnju po nepristrasnost. Pojedinačno sklopljeni ugovori o angažovanju sa eksternim proveravačima ili tehničkim ekspertima iz druge organizacije ne predstavljaju autsors.

Usluge proveravanja i sertifikacije PJ Sertifikacija ne reklamira niti nudi povezano sa poslovima organizacija koje pružaju konsultantske usluge za sistem menadžmenta. U svim slučajevima neadekvatnih tvrdnji bilo koje konsultantske organizacije, da je sertifikacija jednostavnija, lakša brža ili jeftinija ukoliko je obavi PJ Sertifikacija, PJ Sertifikacija će preduzeti odgovarajuće mere.

Sertifikaciono telo mora da ima mehanizam za ravnomerno uključivanje zainteresovanih strana u:

- razvoj principa i politika u vezi sa nepristrasnošću;
- delovanje nasuprot svakoj tendenciji ka komercijalnim ili drugim uticajima koji bi sprečavali objektivno pružanje usluga proveravanja i sertifikacije;
- savetovanje u vezi sa stvarima koje utiču na nepristrasnost aktivnosti proveravanja i sertifikacije.

PJ Sertifikacija identifikuje svoje zainteresovane strane u okviru *Liste zainteresovanih strana*. Za ažuriranje liste odgovoran je rukovodilac PJ Sertifikacija. Lista se preispituje i ažurira minimum jednom godišnje, a po potrebi i češće.

Preispitivanje i odlučivanje o usaglašenosti i sertifikaciji moraju da sprovode osobe koje nisu učestvovala u proveravanju.

Osoblje PJ Sertifikacija koje je ranije bilo zaposleno kod organizacije koja se proverava i sertifikuje, ili je sa njom saradivalo u projektovanju ili davanju konsultantskih usluga,

	NEPRISTRASNOST	Dokument	JC.P-11-01
		Izdanje	5
		Strana	6 od 8

uključujući i ono osoblje koje radi u svojstvu menadžera, ili je sprovodilo internu proveru kod konkretnog klijenta, a u vezi sa predmet proveravanja ne sme da učestvuje u aktivnostima proveravanja i sertifikacije u periodu od najmanje 2 (dve) godine.

PJ Sertifikacija obezbeđuje da osoblje koje donosi odluku o sertifikaciji ne bude isto ono osoblje koje je obavilo proveru. Proveravač može učestvovati u odlučivanju o sertifikaciji sistema menadžmenta tek nakon isteka dve godine od završetka provere u kojoj je učestvovao.

Osoblje koje sprovodi aktivnosti proveravanja određene organizacije bi trebalo da se zameni posle dve uzastopne provere te organizacije u cilju sprečavanja rizika po nepristrasnost koji potiče od bliskosti proveravača i proveravane organizacije.

Osoblje koje sprovodi aktivnosti proveravanja određene organizacije bi bilo poželjno da se zameni posle 3 (tri) uzastopne provere te organizacije u cilju sprečavanja rizika po nepristrasnost koji potiče od bliskosti proveravača i proveravane organizacije.

Svo osoblje PJ Sertifikacije, bilo interno ili eksterno, kao i komisije koje su povezane sa poslovima sertifikacije moraju da deluju na takav način da komercijalni, finansijski i drugi pritisci ne dovedu do kompromitovanja nepristrasnost.

PJ Sertifikacija zahteva (kroz F-11-08 *Kodeks ponašanja i ostala dokumenta sistema menadžmenta PJ Sertifikacije*) od svog osoblja, bilo internog ili eksternog, da razotkriju svaku situaciju o kojoj imaju saznanja da bi za njih ili PJ Sertifikaciju mogla da stvori sukob interesa. Informacije o ovim situacijama se zapisuju i koriste kao ulazne informacije za identifikovanje pretnji po nepristrasnost u obrascu *F-11-06 Identifikacija i analiza pretnji po nepristrasnost*.

4.3. Upravljanje nepristrasnošću

Proces upravljanja nepristrasnošću u PJ Sertifikacija se sastoji iz sledećih faza:

- propisivanje *Politike nepristrasnosti* koju PJ Sertifikacija čini javno dostupnom;
- identifikacija mogućih pretnji po nepristrasnost dokumentovanjem svakog preostalog rizika;
- definisanje organa, funkcija, procesa i aktivnosti PJ Sertifikacije na koje identifikovana potencijalna pretnja po nepristrasnost može da ima uticaja i pravljenje procene uticaja.
- propisivanje politika, mehanizama i mera za sprečavanje ili minimiziranje uticaja pretnje po nepristrasnost na sve relevantne organe, funkcije, procese i aktivnosti.
- analiza i verifikacija rezultata primene propisanih politika, mehanizama i mera i njihova izmena ukoliko se pokažu kao nedolotvorne;
- preispitivanje uticaja izmena na pojavu novih ili promenu postojećih potencijalnih pretnji po nepristrasnost.

PJ Sertifikacija ima javno dostupnu *Politiku nepristrasnosti* kojom se iskazuje razumevanje značaja i posvećenost primeni principa i ispunjavanju zahteva u vezi sa nepristrasnošću.

	NEPRISTRASNOST	Dokument	JC.P-11-01
		Izdanje	5
		Strana	7 od 8

U cilju obezbeđenja nepristrasnosti svojih aktivnosti ocenjivanja usaglašenosti u PJ Sertifikacija zaseda minimum jednom godišnje, a po potrebi i češće, Etički savet. Etički savet predstavlja nepristrasno stručno telo (komisiju), sastavljeno od predstavnika različitih zainteresovanih strana čiji je zadatak da preispituje i ocenjuje poštovanje utvrđenih etičkih principa i pravila nepristrasnosti PJ Sertifikacije u profesionalnim aktivnostima proveravača, eksperata, sertifikacionih komisija i drugih organa i zaposlenih u PJ Sertifikaciji.

PJ Sertifikacija prati i dokumentuje rizike vezane za sukobe interesa koji potiču od pružanja usluga sertifikacije, uključujući sve sukobe koji nastaju iz njihovih međusobnih veza.

PJ Sertifikacija sprovodi odgovarajuće pravne radnje kao odgovor na svaki rizik na nepristrasnost koji proizilazi iz delovanja internog i eksternog osoblja, tela ili organizacija, a za koje dođe u saznanje.

4.3.1. Identifikacija i analiza pretnji po nepristrasnost

Identifikacija mogućih pretnji po nepristrasnost se pravi prvenstveno na osnovu zahteva standarda ISO/IEC 17021-1, ali i zahteva i preporuka drugih dokumenata, zakonske regulative, stavova Etičkog saveta i na osnovu dobre prakse i iskustva u radu sertifikacionih tela.

Za svaku od identifikovanih mogućih pretnji po nepristrasnost se razmatra kakav bi uticaj mogla generalno da ima na rad sertifikacionih tela. U skladu sa tim se analizira da li svaka od njih uopšte ima uticaja na PJ Sertifikacija i, ako se ustanovi da ima, da li utiče na PJ Sertifikacija u celini ili na neki od organa, funkcija, procesa ili aktivnosti. Ti podaci se unose u tabelu F-11-06 *Identifikacija i analiza pretnji po nepristrasnost*. Za pretnje po nepristrasnost za koje se ustanovi da bi mogle da imaju uticaja propisuju se mere, odnosno politike, postupci ili drugi mehanizmi za sprečavanje ili minimiziranje njihovog uticaja, kao i dokumenti u kojima su ovi mehanizmi definisani.

4.3.1. Vrednovanje rizika koji proizilaze iz mogućih pretnji po nepristrasnost

Prilikom vrednovanja rizika, koji proizilazi iz mogućih pretnji po nepristrasnost, koristi se F-11-05 *Matrica pretnji po nepristrasnost*. Nivo rizika se izračunava kao proizvod verovatnoće pojave rizika i procene posledica ukoliko bi se identifikovani rizik ispoljio. Oba kriterijuma mogu imati vrednosti 1-3, gde je 1- mala verovatnoća/posledica, 2- srednja verovatnoća/posledica i 3- velika verovatnoća/posledica. Tako izračunat rizik može dobiti status prihvatljiv (vrednosti 1-5) i neprihvatljiv (vrednosti 6-9). Za svaki rizik koji dobije status neprihvatljiv, vrši se dalja analiza u F-11-02 *Tabela rizika* gde rukovodstvo PJ Sertifikacije preispituje svaki preostali rizik u skladu sa F-11-01 *Matricom rizika* da bi utvrdio da li je on na nivu prihvatljivog. Detaljnije opisano u JC.U-31-01 *Upravljanje rizicima*.

Prethodno navedene aktivnosti su dokumentovane u:

- F-11-06 *Identifikacija i analiza pretnji po nepristrasnost* (ovaj dokument ažurira rukovodilac menadžmenta kvalitetom, a preispituje ga Etički savet na svojim sednicama) i
- F-11-02 *Tabela rizika* (ovaj dokument ažurira Direktor i rukovodilac, a predstavlja jedan od ulaznih elemenata Preispitivanja od strane rukovodstva)

Analizu i verifikaciju efektivnosti i efikasnosti uspostavljenih mera i postupka upravljanja nepristrasnošću u celini sprovodi Etički savet na svojim zasedanjima.

	NEPRISTRASNOST	Dokument	JC.P-11-01
		Izdanje	5
		Strana	8 od 8

5. ZAPISI

U proceduri su definisani sledeći zapisi navedeni u tabeli 1.

Oznaka obrasca	Oznaka zapisa	Naziv zapisa	Vreme čuvanja	Odgovornost
<i>Slobodna forma</i>	/	<i>Politika nepristrasnosti</i>		Direktor
<i>F-11-06</i>	<i>Z-11-06-gg-nn</i>	<i>Identifikacija i analiza pretnji po nepristrasnost</i>		Rukovodilac PJ Sertifikacija/Direktor
<i>F-11-05</i>	<i>Z-11-05-gg-nn</i>	<i>Matrica pretnji po nepristrasnost</i>		Direktor
<i>F-11-02</i>	<i>Z-11-02-gg-nn</i>	<i>Tabela rizika</i>		Rukovodilac PJ Sertifikacija/Direktor
<i>F-11-04</i>	<i>Z-11-04-gg-nn</i>	<i>Matrica rizika</i>		Direktor
<i>Slobodna forma</i>	/	<i>Lista zainteresovanih strana</i>		Rukovodilac PJ Sertifikacija

Tabela 1 – Obrasci i zapisi koji se definišu u proceduri

6. PRILOZI

U ovoj proceduri nema priloga.